

A 2020. ÉV TARTALOMJEGYZÉKE

ÉVFORDULÓK

Bodó Imre: 50 évvel ezelőtt hunyt el Fekete István író 4/7

Breznyánszky Károly: „Hálát adok a sorsnak, hogy megengedte nekem a magyar tudományosságnak becsületet szereznem”. Száz éve hunyt el Lóczy Lajos geológus és geográfus 5/6

Debreczeni-Droppán-Béla: Egy máramarosi hazafi. A 200 éve született Várady Gábor pályája 6/29

H. Németh István: Zrínyi Miklós születésének 400. évfordulója (Csáktornya, 1620. május 3.) 3/3

K. Németh András: Emlékezés a száz éve meghalt múzeumszervező történész-politikusra, Kammerer Ernőre 5/13

Katona Tamás – Ráday Mihály, Szerkesztette: *Csorba László:* A kétszáz éve született Klapka György emlékezete 3/16

Kecskeméti Tibor: 125 éve született Dudich Endre, a hazai állattani kutatások kimagasló személyisége 5/3

Lanczendorfer Zsuzsanna: Háromszáz évre való terve volt. Száz esztendeje született Barsi Ernő 3/32

Lengyel Beatrix: Klapka György fotográfái a Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtárában 3/23

Rásky Mihályné: 250 éve született Pápai Sámuel nyelvész. (1770–1827) 4/3

Rybár Olivér: Százötven éve született Cholnoky Jenő 3/26

Várkonyi Gábor: „Csak jobbítsuk meg magunkat, szabjunk más rendet dolgainknak...” Zrínyi Miklós és a kora újkori magyar társadalom jövőképe 3/8

II. Rákóczi Ferenc-emlékév

(2019. július 8. – 2020. szeptember 17.)

Halász Péter: II. Rákóczi Ferenc szabadságharcra és a székelyek 2/11

Kirsch Attila: Rákóczihoz kötődő települések találkozója Kőteleken 2/8

Sánta Ákos: II. Rákóczi Ferenc, a vadász 2/3

Veres Gábor: Tanulmányi verseny a Rákóczi-szabadságharcról a Heves Megyei Honismereti Egyesület szervezésében 2/10

ISKOLA ÉS HONISMERET

Tanítómestereink

Acsády Ignác: A jobbágyság megszüntetése 1848-ban 5/19

Gróf Széchényi Ferenc intelmei fiához, Istvánhoz 6/40

Györfly István: A régi utak 4/10

Herrmann Antal: A néprajz és a néptanító 3/37

Horvát Árpád: A történelem az idők tanúja 1/3

Móricz Zsigmond: Öt sebek 6/44

Szathmáry György: A népoktatás jelentősége Magyarországon 2/14

Andics János: Bogár István református kántortanító emlékezete 6/49

Ferenczi Gábor: Gondolatok a kettősnyelvű diákokról és az anyanyelvoktatásról „kevesebbet” vagy többet? 3/39

Gönczöl Lászlóné: XIX. századi pedagógusportrék Győr-Moson-Sopron megyéből 6/46

Kovácsné Szeppefeld Erzsébet: A miskolci Földes Ferenc Gimnázium Honismereti és Média-műhelye 1/4

Pál László György: Egy bőkezű adakozó a XIX. században. Csajághy Márton, az iskolaépítő 5/20

Varga Istvánné: Egy kecskeméti tanáregyéniség, Vámos Károly 4/12

Végső István: A VI. Hon- és Népismeret Konferencia. (Jászberény, 2019. november 8–10.) 2/16

SORSKÉRDÉSEK

Lanczendorfer Zsuzsanna: Az ausztráliai magyaroknak jártam 1/14

Trianon, 100

Andrásfalvy Bertalan: A Trianonhoz vezető útról 6/18

Áder János köztársasági elnök beszéde A Nemzeti Összetartozás Napján az Országgyűlés emlékülésén 6/6

Csorba Csaba: „Ezeréves szenvedés” és évszázados tragédia 6/24

Debreczeni-Droppán Béla: Trianon 100. évfordulóján 6/3

Szilágyi Péter: Összefoglaló a 2020. évi nemzetpolitikai programokról 6/12

FÓRUM

András Hanga: Változó székely identitás. A nemzet tudat sajátosságai a székelyföldi fiatalok körében 3/42

Kiss Péter: Az Egri Főegyházmegyei Könyvtár múltjának forrásairól két könyvtártörténet tükrében 1/10

Sümei Pál: Mit csinál a régészeti geológus? 4/18

HAGYOMÁNY

Andics János: A sárközi „kerek kalács” 5/23
Ferencz Győző: Göcseji „dombérozók” 3/54
Kissné Kovács Adrienne: A passió ünnepi kalácsa. A hagyományos hajdúdorogi „pászka” 5/24
Novák László Ferenc: Egy protestáns népművészeti hungarikum, a fejfa 3/50

Trianon, 100

Bánfalvi Lászlóné Sebestyén Erzsébet: Mozai-
kok családom történetéből 6/52
Lukács László: „Nem hajókázható”. Trianon-
ról a családi hagyomány alapján 6/57

EMLÉKHELYEK

Trianon, 100

Godzsák Attila: A sátoraljaújhegyi Magyar Kál-
vária 6/60
Toldi Éva: Boldog IV. Károly tihanyi emléke-
zete. A Kálvária kálváriája 6/63

KÖZ-GYŰJTEMÉNYEK

*Alekszi Zoltán – Kocsis Nikolett*a: A dinnyési Vár-
park 5/30
Fodor Ferenc: A csólyospálosi Helytörténeti Gyűj-
temény 4/38
Fülöpszállási Székely Gábor: A Bem–Petőfi–kör-
kép látogatókönyve a Felső-Kiskunsági Emlékek
Háza gyűjteményében 4/35
Kováts Dániel: Nyelvi múzeumok a nagyvilág-
ban 2/18
Nagy Gergő: A Kölcsey Ferenc Emlékház és Ál-
mosdi Kiállítóhelyek 4/32
Nagy Veronika: A Hetedhét Játékmúzeum hét
éve 3/56
Oszkai Réka: Ahol az irodalom, a művészet és a
történelem találkozik.
Közösségi szemlélet a sümegi Kisfaludy-házban
1/19

Trianon, 100

Császtvay Tünde: Szenvedő szerkezet – Hétköz-
nap Trianon. A Magyar Nemzeti Múzeum
„Múzeum•kör•út” országjáró kiállítása 6/128
Odler Zsolt: Közgyűjteményi szerepvállalás az
emlékezés jegyében. Örökségvédelmi minta-
projekt a Néprajzi Múzeumban 6/137

TERMÉS

Ambrus László: A tibolddaróci barlanglakás-
ból az Eighth Avenue-ra. A Pulitzer-díjas Louis
Stark 1/48
Borsos Árpád: Magyarok a világ filmgyártásá-
ban 1/52
Bruckner Éva: „Hamupipókéből királyné”. Az
országos vásárok szerepe Pest fővárossá válásá-
ban 3/61
Busics György: Körtemplomok mint az egykori
magyar hosszsmértékesség őrzői 2/61

Farkas Ferenc: Fegyverrel, hittel, lélekkel. Tábo-
ri lelkeszek Borsod megyében 3/95
Fábián Borbála: Mátyás király Bácskában 1/29
Fehér Zoltán: A Kisalföld és a Sárköz történeti
kapcsolatai 2/76
Fülöp László: Tragédiák sorozata a Kendi–Révay
családban a XVI. század végén 3/74
Gönczi Ambrus: Alag, Káposztásmegyer, Kóbá-
nya. Lóversenypályák Pesten és környékén 3/66
Halász Péter: Isten malmának kövei között 3/91
Koczó József: Búcsújáró és templomos hely emlé-
kei Perőcsény határában 3/79
Kováts Dániel: Kazinczy Ferenc írói pályakezdé-
se: egy korai honismereti mű I. 5/32
Kováts Dániel: Kazinczy Ferenc írói pályakezdé-
se: egy korai honismereti mű II. 6/116
Krisztián Béla: Egy vállalkozó dinasztia alapító-
ja, Jánosi Engel Adolf 1/39
Langó Zsuzsanna: Az esztergomi Búbánat-völgy
tavai 2/73
Lengyel Emese: Gulyás Menyhért társulatának
tevékenysége Nyíregyházán (1925–1931) 5/49
Mándics Mihály: A Mándics család és Csávoly
3/77
Metykó Béla Lóránt: Polgáry Géza, akit állandó-
an hajtott a „művészek vándorösztoné”. A festő-
művész élete a korabeli sajtó tükrében 5/53
Molnárné Bódi Piroska: Glatz Oszkár és Buják
5/59
Pápai Tamás László: Erdélyi Ferenc, az elfeledett
festő 5/62
Petrovics László: Bepillantás a várpalotai szén-
bányászat történetébe és a hagyományok jelen-
kori ápolásába 2/68
Szabó Sándor: A Sulyok család története 3/70
Sztyahula László: A Palásti Szent György Plé-
bánia egyházi közigazgatásának története II.
1/23
Udvarhelyi Nándor: A Magyar Orvosok és Ter-
mészetvizsgálók Vándorgyűléseinek honisme-
reti tevékenysége 2/57
Valentyik Ferenc: Szilvási Gábor, a gyóni refor-
mátusok elfeledett templomépítő lelkésze 3/100
Varga Balázs: Az 1956-os forradalom és szabad-
ságharc a korabeli amerikai magyar lapok tükré-
ben 1/33
Varga István József: A dunakeszi műhelytelepi
imaház története 3/85
Várhelyi Gyula: Paulay Ede emlékezete 1/43
Zatykó Margit: A dualizmus kori budapesti né-
met dalárdák magyarosodása. Spontán asszimi-
láció vagy kulturális illeszkedés mint a többségi
nemzet elfogadásának igénye 5/40
„Debrecenbe kéne menni...”
Debreczeni-Droppán Béla: Debrecen 2.0.
XLVIII. Országos Honismereti Akadémia –
2020 helyett 2021-ben 4/41

Hála József: „Jó a' szappanya”. A szikso hasznosítása Debrecenben és vidékén 4/82

Papp Klára: Debrecen szabad királyi városi címének megszerzése és annak következményei 4/66

Rózsa Péter: Robert Townson leírása Debrecenről 1793-ból 4/75

Szállkai Tamás: Bihar megye és a Hajdú kerület közigazgatási beosztásának története 1849-ig 4/42

Szikla Gergő: Bihar, Hajdú és Hajdú-Bihar megye területi és közigazgatási változásai 1850–2013 között 4/50

Szilágyi Ferenc: A romániai Bihar megye közigazgatás-történeti fejlődése Trianontól napjainkig 4/59

Szerelmes földrajz

Balázs Réka: Európai szinten is egyedülálló geológiai érdekesség. A Csolyospálosi Földtani Feltárás Természetvédelmi Terület 4/102
Breznyánszky Károly: Mit jelentenek nekem a budai hegyek? Egy geológus vallomása 2/25

Debreczeni-Droppán Béla: A budai nagy helynévadás, 1847 2/26

Dobos Irma: A Budai-hegység hévizei és fürdői 2/35

Etter Dénes: Egy kopasz hegycsúcs a város felett. A Budai Sas-hegy Természetvédelmi Terület 2/46

Győri-Nagy Sándor: Szerelmem: a Nagy Magyar Alföld 4/95

Lajkó Gergely „Akkor felöltöztettek bennünket”. A turizmus megjelenése és hatásai a hortobágyi csikósoknál 4/119

Leél-Össy Szabolcs: Barlangparadicsom a Budai-hegységben 2/39

Molnár Zsolt: „Ég a napmelegtől a kopár szik sarja...”. A hortobágyi szíkes pusztá és a legeltetés a pásztor, az író-költő és a botanikus szemével 4/111

Novák László Ferenc: A Nagy Magyar Alföld 4/92

Novák Tibor József–Balla Dániel–Botos Ágnes: Egy eltűnt szőlőskert nyomában. Avagy a hagyományos határhasználat nyomai a talajokban és a tájban 4/106

Vincze Péter: Tájseb vagy tájérték? A Pálvölgyi-barlang felszíne Természetvédelmi Terület 2/51

Trianon, 100

Blazovich László: Csanád és Csongrád megyétől Csongrád-Csanád megyéig 6/104

Horváth Zoltán: Az első gyermeknap Vas vármegyében Trianon jegyében 6/94

Izsó István: Magyarország bányászata és a trianoni békeszerződés 6/79

Máté György: A trianoni határok, amelyek összekötnek. Az Ipoly menti csempészséről 6/95

Menyhárt Csaba: Drasche-Lázár Alfréd, a trianoni békediktátum aláírója 6/72

Orosz László: Soproni főiskolások az I. világháborút követő nyugat-magyarországi területi rendezésben 6/89

Sinkovics Ákos–Tornai Csongor Gáspár: Észak-Erdély közigazgatási helyzete a második világháború után 6/112

Székely András Bertalan: Urmánczy Nándor. Életút a nemzet szolgálatában 6/84

ZSENGE TERMÉS

Arcok és harcok: hősök, példaképek, hazafiak a történelemben

Végső István: A XXIV. Országos Ifjúsági Honismereti Akadémia (Köszeg, 2019. július 30.–augusztus 4.) 1/58

Ágoston Sándor – Mrena Ágnes: Galamb József, a magyar ipartörténet kiemelkedő személyisége 1/74

Csász Ivett Bernadett: Dékáni Árpád, a hét-köznapi hős 1/72

Csuka Luca: Béri Balogh Ádám, a hős 1/65

Deák Viktória: Simonyi óbester, a „legvitézebb huszár” 1/68

Fekete Artúr: Slachta Margit, hazánk első női országgyűlési képviselője 1/77

Kádár Anna Orsolya – Kelemen Hilda Orsolya: Érmihályfalva mártír lelkipásztora, Sass Kálmán 1/82

Kovács Tímea: A „magyar Livius”, Istvánffy Miklós 1/62

Molnár Kamilla: Dr. Andrassy Ernő, Érmihályfalva polihisztora 1/79

Weidl Márk: Emlékezés Jurisics Miklósról 1/61

KRÓNIKA

Bakos István: Márton Áron-emlékérmet kapott Zika Klára. Laudáció 1/99

Bartha Éva – Mándli Gyula: Halminé dr. Bartó Anna köszöntése 6/155

Batizi Zoltán – Fésű József György: „A Mi Börzsönyünk” 4. konferencia 1/95

Biczó Zalán: Östreicher Emil-emléktábla avatása Győrben 4/133

Biczó Zalán: Esterházy Móric-emléktábla Győrben 6/152

Bodó Imre: Felújították az I. világháborús emlékművet Attalán 2/100

B. Szabó Márta: A Jekelfalussy és a Podhorszky család jelei Lontón 1/88

Csongrády Béla: „Az emlékezés a létezés biztosítója”. Czizora Zsolt helytörténeti dokumentumfilmjeiről 6/68

Czenthe Miklós: A III. Szepesi Találkozó 1/86
Debreczeni-Droppán Béla: Honismerők házassága 5/73

Faust Dezsőné: Húszéves a Néphagyományörző Óvodapedagógusok Egyesülete 3/105

Faust Dezsőné: Emlékérem dr. Barsi Ernő tiszteletére 4/135

F. J.: A Honismeret szerkesztőbizottságának kihelyezett ülése (Isaszeg, 2020. június 30.) 4/137

Halász Péter: „Százszor földobnál, én visszazállnék...”. A 80 esztendő Karacs Zsigmond köszöntése 3/109

Karacs Zsigmond: Száz évvel Ady után. A „táltosok átkos sarja” Földesről nézve 4/127

Karácsony István: Karácsony Mihály emléktáblájának koszorúzása 1/94

Krisztián Béla: Bányászünnepek 6/143

Lukács László: A juhait kereső pásztor. Emlékezés Pesovár Ferencre 4/129

Róbert Péter: Gábrriel Tibor születésnapjára 6/157

Székelyné Forintos Judit: Titkos Zsóka köszöntése 5/72

Tölgyesi József: A mecénás és a tiszteletbeli molnár. Gubicza Ferenc és Wöller István köszöntése Veszprémben 2/101

Varga Zoltán: A Szigetvári Várbaráti Kör hatvanadik születésnapja 1/97

Veres Gábor: Határtalanul. Dobó István örökségének ápolása 6/47

A természet csodái

Bartha Dénes: Az Év Fája, a tatár juhar 2/88

Selmeczi Kovács Ádám: Az Év Madara, az erdei fülesbagoly 2/98

Somogyi Dóra – Antal László – Nyeste Krisztián: Az Év Hala, a stilló 2/96

Szabó Márton: Az Év Ósmaradványa, az óriásfogú cápa 2/84

Szél Győző: Az Év Rovara, a tavaszi álganéjtúró 2/93

In memoriam

Bathó Edit: Búcsú Fodor István Ferenc helytörténeti kutatótól (1949–2020) 5/79

Budai Györgyné: Emlékezés Simor Ferencnére 3/114

Gesztesi Tamás – Zsámboki Árpád: „A lámpás és a tarisznya az a két motívum, amelyek életét meghatározták...”. Meghalt Mözsi Szabó István festőművész (1927–2019) 3/111

Halász Péter: Honismeret mozgóképeken. Sára Sándorra emlékezve 1/101

Halász Péter: Dr. Szecskó Károly halálára (1939–2020) 5/77

Kolics Pál: „Szigetvár lelkiismerete”, Pálffy Cézár Alajos emlékezete 2/104

Legeza László: Prof. Dr. Török József pápai prelátus, egyháztörténész emlékezete (1946–2020) 5/74

Márkusné Vörös Hajnalka: Elhunyt Reindl Erzsébet (1937–2020) 6/159

Radics Éva: Elhunyt Szőnyi Erzsébet. (Budapest, 1924. április 25.– Budapest, 2019. december 28.) 2/105

Simonik Péter: Aki mindig az igazságot kereste. Id. Gyüzi László (1929–2019) 3/115

Takács György: Bosnyák Sándor (1934–2020) 6/160

KÖNYVESPOLC

A szerk.: Reguly Antal palóc jegyzetei 5/109

Baksa Brigitta: A hazai nemzetiségek néprajza 5/106

Csermelyi József: Surdi fenyevesek és Pagonyok 1/117

Csorba Csaba: Református egyháztörténet két kötetben 1/105

Csorba Csaba: Tanulmányok a közép-európai reformációról 2/111

Dabóczi Ákos: Kétnyelvű fotóalbum a kismarosi présházáról és borospincékről 2/127

Deme Ágnes: Kéziratok énekeskönyv Tiszasasról 5/95

Demeter Zsófia: A felsőnyéki Magyar család története 5/87

Fehér József: Ki volt Kazinczy Ferenc? 5/100

Fehér József: Kováts Dániel születésnap kötet 5/104

Ferencz Győző: Új könyvek Zalából 4/142

Filep Antal: A Völgység tájszavai és népi műveltsége 5/88

Grétsy László: Egy figyelemre méltó családtörténeti könyvről 2/125

Halász Péter: Partiumi hajszálgökök 1/107

Halász Péter: Egy évtized – Három sorscsapás 1/109

Halász Péter: Ha Fehér Zoltán, akkor Bátya – ha Bátya, akkor Fehér Zoltán 3/119

Hála József: Monumentális magyar mondanakalógus 2/116

Horváth Géza: Emlékezés Kovács Lajosra 1/114

Kusnyír Éva: Új tanulmánykötet a Bánságról 5/108

Küllös Imola: Összegzés egy jeles népművész születésének 100. évfordulóján 1/116

Majdán János: A leghíresebb magyar kertről részletesen 1/111

Ménes András: Békés megyei narratívák 5/94

Novák László Ferenc: Arany János és a nép költészete 2/117

Pál Helén: Írások a határon túl maradt bukovinai székelyekről 5/82

Peragovics Ferenc: Naprakész tartalom, XXI. századi forma. A Kossuth Kiadó új történelmi sorozata 2/124

- Selmeczi Kovács Attila*: Néprajzi értékek Székesfehérváron 3/123
- Selmeczi Kovács Attila*: A Jászság új évkönyve 3/125
- Selmeczi Kovács Attila*: Könyv az amerikai magyar fényképészekről 5/110
- Surányi Dezső*: Két könyv a gyümölcs(ös)ökről 4/140
- Surányi Dezső*: Egy XIV. századi ceglédi határjárásról 5/96
- Szacsavay Éva*: Barabás László néprajzi könyvesházából 2/108
- Terék József*: Tápiószelei helytörténeti emlékkönyv 2/120
- Tölgyesi József*: Sárkeresztes évezredei 3/126
- Tölgyesi József*: Egy bakonyaljai falu, Nagytevel története 5/101
- Udvarhelyi Nándor*: Gömöri és nógrádi templomkincseink legújabb albuma 5/98
- Vasvári Zoltán*: „Sziget a szigeten”. Új könyv a Csilizkőzről 5/103
- Varga Balázs*: Egy egyetem fél évszázada két kötetben 3/121
- Viczián István*: A történetíró Bod Péter 5/92
- Viga Gyula*: Kiss Lajos hírlapi cikkei 2/119
- Trianon, 100**
- Bányászné Kristóf Andrea*: A Történeti Földrajzi Közlemények Trianon-száma 6/167
- Cservenka Ferdinánd*: Az első világháborúról 1945 előtt 6/174
- Fehér József*: Trianon-olvasókönyv 6/177
- Kónya Sándor*: Délvidéki sorsok Trianon után 6/164
- Papp István Gergely*: Tamási, 1919 6/175
- Várhelyi Gyula*: Országzászlók, a magyar fájdalom szimbólumai 6/165
- HÍREK**
- A határon túli magyar örökséget bemutató sorozat a Kossuth Rádióban 1/22
- A hazafias nevelés színtere lehet a pákozdi emlékhely 3/99
- A magyar kultúra új lovagjai 1/9
- Apponyi Albert mellszobra Pécelen 6/163
- Bányászat, kohászat, erdészet – virtuális könyvtár 1/13
- Befejezik a szigetvári várat 5/18
- Bővül a „Magyar falu program” – civil szervezetek támogatása 2/138
- Bővül a szarvasi Mini Magyarország 5/5
- Bővült a Hungarikumok Gyűjteménye és a Magyar Értéktár 4/139
- Bővült a szellemi kulturális örökség nemzeti jegyzéke 1/85
- Budapest ostromának emlékeit keresik 1/18
- Corvinák online 4/126
- Domborművet avattak Kápolnásnyéken 2/24
- Elhunyt Beleznay Andor 2/83
- Elkészült „Az összetartozás emlékműve” Budapesten 6/28
- Emlékérem Trianon 100. évfordulójára 6/192
- Emlékhelyet emelnek a recski tábor helyszínén 5/122
- Erdélyi Hagyományok Háza 1/85
- Felhívás a Kárpát-medencében levő magyar középiskolások részére 2/13
- Gavlik István halála 2/17
- Húszéves a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság 1/119
- Ifjúsági Honismereti Akadémia 4/9
- Jászságért Díj 4/17
- Kiemelik a zalai téglaegető kemencéket 3/69
- Mátraverebély-Szentkút – nemzeti emlékhely 3/118
- Megalakult a Széchenyi István Történelmi Vándorszínház 6/191
- Megújul a Citadella 4/126
- Megújult a budai Vár díszkútja 5/122
- Nyergesújfalu régészeti eredmények 5/22
- Régészeti leletek a türjei templomban 4/9
- Romániában ünnepnap lett a trianoni évforduló 6/59
- Szabadidőközpont Fenékpusztán 5/18
- Székyei történelmi eposz hangoskönyv formájában 1/18
- Szki település Szolnokon 3/49
- Táncszáz a budapesti Hősök terén 6/191
- Teleki Pál szobrai 6/185
- Tisza-szobrot avattak Cégénydányádon 6/178
- Trianon-dráma 6/191
- Trianoni emlékfák 6/191
- Tovább épül az új Néprajzi Múzeum 1/104
- Zrínyi kút 4/139
- XIX. századi felvétel Zalaegerszeg piacteréről 3/118
- A Magyar Kultúra Napja. 2021 – XXV. pályázat 5/127
- HONISMERETI BIBLIOGRÁFIA (Összeállította: *Halász Péter*) 1/120
- HONISMERETI BIBLIOGRÁFIA (Összeállította: *Halász Péter*) 5/112
- HONISMERETI BIBLIOGRÁFIA (Összeállította: *Halász Péter*) 6/179
- HONISMERETI évfordulónaptár 2021 (Összeállította: *Halász Péter*) 5/123

Összeállította: *Selmeczi Kovács Attila*